

Сборник съдебна практика

Дело C-147/12

ÖFAB, Östergötlands Fastigheter AB
срещу
Frank Koot
и
Evergreen Investments BV

(Преюдициално запитване, отправено от Hovrätten för Nedre Norrland)

„Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 44/2001 — Компетентна юрисдикция — Специална компетентност „по дела, свързани с договор“ и „по дела относно деликтна или квазиделиктна отговорност“

Резюме — Решение на Съда (пети състав) от 18 юли 2013 г.

1. *Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент № 44/2001 — Приложно поле — Изключени области — Несъстоятелност, конкордати и други аналогични производства — Понятие — Иск, предявен от кредитор на акционерно дружество срещу член на неговия управителен съвет и срещу негов акционер, за установяване на отговорността им за задълженията на дружеството — Изключване — Приложимост на Регламента*

(член 1, параграф 2, буква б) от Регламент № 44/2001 на Съвета)

2. *Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент № 44/2001 — Разпоредби от този регламент, квалифицирани като еквивалентни на тези от Брюкселската конвенция — Тълкуване на тези разпоредби в съответствие с практиката на Съда относно Конвенцията*

(Конвенция от 27 септември 1968 г; Регламент № 44/2001 на Съвета)

3. *Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент № 44/2001 — Специална компетентност — Компетентност по дела, свързани с договор и по дела относно деликтна или квазиделиктна отговорност — Понятия*

(член 5, точка 1, буква а) и член 3 от Регламент № 44/2001 на Съвета)

4. *Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент № 44/2001 — Специална компетентност — Компетентност в областта на деликтната или квазиделиктната отговорност — Понятие — Иск, предявен от кредитор на акционерно*

дружество срещу член на неговия управителен съвет и срещу негов акционер, за установяване на отговорността им за задълженията на дружеството — Включване — Прехвърляне на вземане — Липса на последици

(член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 на Съвета)

5. *Преюдициални въпроси — Компетентност на Съда — Граници — Въпрос, поставен при условия, изключващи ползата от отговор — Въпроси, поставени без достатъчно точни сведения за фактическия контекст — Недопустимост*

(член 267 ДФЕС)

6. *Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент № 44/2001 — Специална компетентност — Компетентност в областта на деликтната или квазиделиктната отговорност — Място на настъпване на вредоносното събитие — Понятие — Място на извършването от дружеството дейности и място, свързано с финансовото състояние във връзка с тези дейности*

(член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 на Съвета)

1. Вж. текста на решението.

(вж. точки 24—26)

2. Вж. текста на решението.

(вж. точки 28 и 29)

3. Понятието „дела относно деликтна или квазиделиктна отговорност“ по смисъла на член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела обхваща всяко искане, което има за цел да ангажира отговорността на ответника и което не се отнася до дела, свързани с договор по смисъла на член 5, точка 1, буква а) от този регламент.

В това отношение, от една страна, не може да се приеме, че понятието за дела, свързани с договор по смисъла на член 5, точка 1, буква а) от този регламент, обхваща случаи, в които не съществува никакво задължение, поето свободно от една страна към друга. Така прилагането на правилото за специална компетентност, предвидена за дела, свързани с договор в посочения член 5, точка 1, буква а), предполага създаване на правно задължение при свободното съгласие на едно лице към друго и на което се основава искът на ищеца. От друга страна, деликтната или квазиделиктната отговорност може да бъде взета предвид само при условие че бъде установена причинно-следствена връзка между вредата и събитието, причинило тази вреда.

(вж. точки 32—34)

4. Понятието „дела относно деликтна или квазиделиктна отговорност“, съдържащо се в член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, трябва да се разбира в смисъл, че обхваща искове, предявени от кредитор на акционерно дружество за ангажиране на отговорността за задълженията на това дружество, от една страна, на член на управителния му съвет, а от друга страна, на акционер на това дружество, тъй като са позволили последното да продължи да упражнява дейността си, въпреки че е било с недостатъчен капитал и е трябвало да бъде обявено в ликвидация.

В това отношение не може да се приеме тълкуването, че квалификацията на такива искове би трябвало да следва квалификацията на задълженията на дружеството като договорни или извъндоговорни задължения. Всъщност то би довело до множество юрисдикции, компетентни да разгледат искове за установяване на едно и също неправомерно поведение на управителя или на акционера на дружеството, в зависимост от естеството на различните задължения на това дружество, които могат бъдат предмет на такива искове. При това положение целта за близост на правилата за специалната компетентност, посочени в член 5, точки 1 и 3 от Регламент № 44/2001, основани на наличието на особено тясна връзка между договора или мястото, където е настъпило вредоносното събитие и съда, който трябва да го разгледа, се противопоставя на възможността определянето на компетентната юрисдикция да зависи от естеството на задълженията на съответното дружество.

При това положение за определянето на компетентната юрисдикция по член 5, точка 3 от въпросния регламент няма значение и фактът, че първоначалният кредитор е прехвърлил съответното вземане на друг кредитор.

(вж. точки 38, 41, 42 и 59; точка 3 от диспозитива)

5. Вж. текста на решението.

(вж. точки 44—47)

6. Понятието „място, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие“, съдържащо се в член 5, точка 3 от Регламент № 44/2001 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, трябва да бъде тълкувано в смисъл, че що се отнася до исковете, чиято цел е ангажиране на отговорността на член на управителния съвет, както и на акционер на акционерно дружество, за задълженията на това дружество, посоченото място е онова, което има връзка с извършваните от дружеството дейности, както и свързаното с тях финансово състояние.

Всъщност, когато става дума за искове, предявени с мотива, че управителят и основният акционер на дружеството са пренебрегнали правните си задължения към него, мястото на настъпване на причинилото вредата събитие трябва да е във висока степен предвидимо както за ищите, така и за ответниците. Също така при тези условия трябва да е налице, от гледна точка на доброто правораздаване и надлежната организация на процеса, особено тясна връзка между предявените от ищите искове и посоченото място.

(вж. точки 52 и 55; точки 2 и 3 от диспозитива)